

EXPUNERE DE MOTIVE

Legislația în vigoare la momentul decembrie 2000 pentru sectorul de telecomunicații se baza pe Legea telecomunicațiilor nr.74/1996, căreia i se adăugau o serie de ordine privind în principal autorizarea unor tipuri de servicii și rețele, interconectarea rețelelor de telecomunicații, furnizarea de linii închiriate, calitatea serviciilor și alocarea benzilor de frecvență. Acest cadru legislativ, deși concordant cu obiectivele generale ale politicii Uniunii Europene în sectorul telecomunicațiilor, era deficitar în ceea ce privește transpunerea principalelor acte normative comunitare, claritatea prevederilor și impactul practic al reglementării. Ca urmare a constatării acestor curențe, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației și-a asumat misiunea de a promova un pachet de acte normative care să înlocuiască vechiul cadru legal, pentru a pregăti piața de telecomunicații din România în vederea liberalizării depline la 1 ianuarie 2003, când expiră drepturile exclusive acordate operatorului național de telefonie fixă, Societatea Națională Telecomunicații « Romtelecom » - S.A..

Adoptarea acestui pachet de acte normative armonizate cu legislația comunitară în domeniu reprezintă o **condiție esențială** impusă României pentru închiderea capitolului 19 de negociere cu Uniunea Europeană – *Telecomunicații și tehnologia informației*, definind totodată punctele importante ale planului de măsuri al Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației în vederea pregătirii momentului deschiderii competiției depline pe piața telecomunicațiilor. În acest sens, au fost propuse Executivului și au fost adoptate **Ordonanța Guvernului nr.34/2002 privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora**, care cuprinde și prevederile esențiale privitoare la degрупarea accesului în bucla locală (*unbundled access to the local loop*), precum și **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor**, care conține principalele prevederi referitoare la autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, administrarea și gestionarea frecvențelor radioelectrice și a resurselor de numerotație, concurența pe piețele din sectorul comunicațiilor electronice și înființarea, organizarea, funcționarea și atribuțiile Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații (ANRC).

Cadrul normativ astfel inițiat trebuie să fie completat cu prevederile referitoare la serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice. Adoptarea acestor prevederi, incluse în prezentul proiect de **Lege privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice**, constituie un obiectiv de maximă prioritate din perspectiva **apropierii momentului liberalizării**, de care ne mai despart doar 3 luni.

Proiectul de lege este redactat în conformitate cu prevederile *Directivei Parlamentului European și a Consiliului privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice nr.2002/22/EC*, care face parte din pachetul legislativ prin care se instituie noul cadru de reglementare pentru infrastructura de comunicații electronice și serviciile asociate, în vigoare la nivelul Uniunii Europene din luna aprilie 2002. România are astfel șansa de a deveni prima țară europeană care își armonizează legislația cu cele mai noi directive europene în domeniu. Prin crearea unui cadru modern și flexibil, adoptarea legislației armonizate devine cel mai eficient mod de a promova competiția pe piața comunicațiilor electronice și de a stimula investițiile în dezvoltarea de noi servicii și în

construcția de rețele. Se poate astfel recupera în cel mai scurt timp posibil decalajul de dezvoltare a infrastructurii de comunicații din România față de celelalte țări europene și se pot crea condițiile unei concurențe efective, care să ofere tarife scăzute și servicii de calitate.

Textul proiectului de lege cuprinde un capitol de **dispoziții generale**, care circumscrie scopul reglementării și definește termenii utilizați. Legea instituie reguli privind furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal, obligațiile furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piață, precum și drepturile utilizatorilor finali și obligațiile furnizorilor de rețele publice de comunicații și ale furnizorilor de servicii de comunicații electronice destinate publicului. În exercitarea atribuțiilor prevăzute de proiectul de lege, ANRC va trebui să asigure promovarea concurenței, precum și protecția drepturilor și intereselor utilizatorilor finali, inclusiv prin luarea tuturor măsurilor necesare pentru ca aceștia să obțină un maxim de beneficii în condițiile unei piețe concurențiale, în ceea ce privește diversitatea ofertei, tarifele și calitatea serviciilor.

Al doilea capitol este dedicat **serviciului universal**. Acest concept, care înglobează un obiectiv de importanță strategică pentru politica socială a Guvernului României, se definește ca un drept de care beneficiază toți utilizatorii finali de pe teritoriul României. Dreptul de acces la serviciul universal reprezintă dreptul de a beneficia de furnizarea unui set minim de servicii (serviciile din sfera serviciului universal), la un anumit nivel de calitate, indiferent de localizarea geografică a utilizatorului, și, având în vedere condițiile specifice, la tarife accesibile. Setul minim de servicii cuprinde: furnizarea accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix, serviciul de informații privind abonații și registrele abonaților, precum și furnizarea telefoanelor publice cu plată.

Responsabilitatea definirii politicii și strategiei privind implementarea serviciului universal revine Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, care trebuie să respecte în acest demers principiile transparenței, obiectivității, proporționalității și nediscriminării. În stabilirea acestei politici și strategii, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației va acționa în vederea limitării posibilelor efecte negative asupra concurenței, determinate de furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal, precum și în vederea asigurării protecției interesului public. Pe baza politicii și strategiei astfel stabilite, ANRC va desemna unul sau mai mulți furnizori de serviciu universal, pentru a asigura dreptul de acces la serviciul universal pe întreg teritoriul României. Acești furnizori pot fi desemnați să presteze unul sau mai multe servicii din sfera serviciului universal, în anumite zone sau pe întreg teritoriul României.

ANRC va juca un rol extrem de dinamic în reglementarea furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, proiectul de lege conferindu-i posibilitatea de a impune anumite obligații furnizorilor care au fost desemnați să le presteze. Astfel, ANRC poate obliga furnizorii de serviciu universal să ia măsuri specifice pentru a asigura că persoanele cu handicap beneficiază de serviciile din sfera serviciului universal în condiții similare cu cele oferite celorlalți utilizatori finali. De asemenea, ANRC monitorizează, prin impunerea de obligații specifice, evoluția și nivelul tarifelor serviciilor din sfera serviciului universal, în special în legătură cu nivelul general al prețurilor și al veniturilor consumatorilor, pentru a asigura că aceste tarife sunt accesibile tuturor cetățenilor României.

Proiectul de lege impune furnizorilor de serviciu universal obligația de a oferi, la cerere, și anumite facilități de natură să permită abonaților să monitorizeze și să controleze cheltuielile pe care sunt dispuși să le efectueze pentru a beneficia de serviciile din sfera serviciului universal și să evite deconectarea nejustificată, precum facturarea detaliată, blocarea selectivă, gratuită, a

inițierii de apeluri de un anumit tip sau către anumite tipuri de numere, modalități de plată în avans sau plata eșalonată a tarifelor de conectare la rețeaua publică de telefonie.

ANRC poate impune furnizorilor de serviciu universal obligația de a oferi persoanelor cu venituri reduse sau cu nevoi sociale speciale anumite facilități, aplicabile în caz de neplată a facturii telefonice, ce vor fi stipulate expres în contractele încheiate cu utilizatorii finali care fac parte din aceste categorii, între care: prevederea ca sumele datorate de abonat să nu fie purtătoare de dobânzi, majorări sau penalități; deconectarea de la rețeaua publică de telefonie să nu aibă loc mai devreme de expirarea termenului stabilit în prealabil de ANRC, calculat de la suspendarea furnizării serviciului; pe toată durata cât serviciul este suspendat, abonatul să poată iniția sau primi apeluri care nu presupun nici o plată din partea sa și să nu datoreze furnizorului nici un fel de tarife; reluarea furnizării serviciului să se facă în mod gratuit, după achitarea de către abonat a facturii a cărei neplată a atras suspendarea. În toate cazurile, suspendarea furnizării serviciului de telefonie destinat publicului în caz de neplată a facturii telefonice se va realiza doar în urma notificării abonatului de către furnizor. Deconectarea de la rețeaua publică de telefonie nu va avea loc mai devreme de 60 zile de la suspendare, perioadă în care este permisă doar inițierea sau primirea de apeluri care nu presupun nici o plată de către abonat.

O atenție deosebită este acordată calității serviciilor. Potrivit proiectului de lege, ANRC stabilește parametrii de calitate pentru furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal și metodele de evaluare a respectării acestora. Furnizorii de serviciu universal sunt obligați să transmită ANRC și să publice informații corespunzătoare și actualizate privind modul de respectare a parametrilor de calitate. ANRC poate impune furnizorilor de serviciu universal îndeplinirea anumitor obiective de performanță privind calitatea serviciilor din sfera serviciului universal pe care sunt obligați să le presteze și va monitoriza îndeplinirea acestor obiective, inclusiv prin obligarea efectuării unor auditări independente, pe cheltuiala furnizorului de serviciu universal în cauză.

Prevederi speciale vizează modul în care se realizează acoperirea cheltuielilor generate de furnizarea serviciului universal. În cazul în care estimează că furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal ar putea constitui o sarcină nejustificată pentru furnizorii desemnați să le presteze, ANRC va determina costul net al furnizării acestor servicii. În acest scop, ANRC poate fie să calculeze direct costul net pe care îl presupune îndeplinirea obligațiilor de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal, fie să utilizeze costul net rezultat în urma aplicării procedurii de desemnare a furnizorului de serviciu universal (de exemplu, în situația în care a fost utilizată o procedură competitivă, de tip licitație inversă, în urma căreia a fost desemnat câștigător furnizorul care a cerut prețul cel mai mic pentru a asigura serviciile din sfera serviciului universal, costul net rezultat va fi egal cu prețul cerut de câștigător). În cazul în care constată, pe baza costului net astfel determinat, că prestarea serviciilor din sfera serviciului universal reprezintă o sarcină nejustificată pentru furnizorul de serviciu universal, ANRC va decide, la cererea furnizorului de serviciu universal, compensarea acestui cost și va determina în acest scop mecanismul de compensare, stabilind furnizorii de rețele de comunicații electronice și furnizorii de servicii de comunicații electronice care au obligația să contribuie la compensare, quantumul contribuțiilor datorate, modalitatea și termenul de plată, precum și orice alte elemente necesare în vederea funcționării mecanismului.

Un capitol special privește **obligațiile ce pot fi impuse furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piață**. Aceste obligații au scopul de a proteja interesele utilizatorilor finali și de a promova o concurență efectivă, prin limitarea comportamentului abuziv al furnizorilor a căror putere economică le-ar putea permite să se

manifeste discreționar în raport cu clienții sau cu competitorii de pe piață. În acest sens, ANRC poate impune obligații privind: interzicerea practicării de prețuri excesive, interzicerea practicării de prețuri sub costuri în scopul limitării intrării pe piață sau al restrângerii concurenței, interzicerea favorizării nejustificate a anumitor utilizatori finali în comparație cu alții, interzicerea condiționării furnizării serviciului de acceptarea de către utilizatorii finali a unor prestații suplimentare, fără legătură cu serviciul solicitat, impunerea unor plafoane tarifare sau formule de control al creșterii tarifelor la furnizarea serviciilor cu amănuntul, stabilirea unor măsuri de control al tarifelor individuale sau stabilirea unor măsuri de orientare a tarifelor către costuri sau către prețurile ori tarifele practicate pe piețe comparabile. Alte obligații ce pot fi impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piață privesc liniile închiriate și posibilitatea de selectare sau preselectare a rețelei de transport.

Drepturile utilizatorilor finali sunt abordate într-un capitol separat, care cuprinde prevederi referitoare la: clauzele minime și forma contractelor încheiate cu furnizorii de servicii de comunicații electronice, procedura modificării unilaterale a contractului de către furnizor, informarea publicului cu privire la prețurile și tarifele practicate, la calitatea serviciilor, precum și la celelalte condiții privind posibilitatea de obținere și utilizarea serviciilor de telefonie destinate publicului, integritatea și disponibilitatea permanentă a rețelei publice de telefonie, continuitatea serviciului, includerea în registrul abonaților, punerea la dispoziție a serviciilor de informații privind abonații și de relații cu clienții, informarea adecvată asupra existenței și modului de utilizare a numărului unic pentru apeluri de urgență (112), punerea la dispoziția utilizatorilor finali a unor servicii specifice de semnalizare și identificare, portabilitatea numerelor.

Un capitol special privește **regimul sancționator**. Sunt prevăzute sancțiuni cu caracter administrativ (amenzi contravenționale, amenzi administrative de natură cominatorie, alte sancțiuni administrative ce pot fi aplicate de ANRC), precizându-se totodată și persoanele care sunt abilitate să aplice aceste sancțiuni.

Capitolul de **dispoziții finale** conține prevederi referitoare la consultarea cu cei interesați, în scopul asigurării transparenței în activitatea ANRC, realizarea de coduri de conduită și dezvoltarea de standarde de operare, precum și soluționarea amiabilă, prin mediere, a litigiilor apărute între utilizatorii finali și furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

